

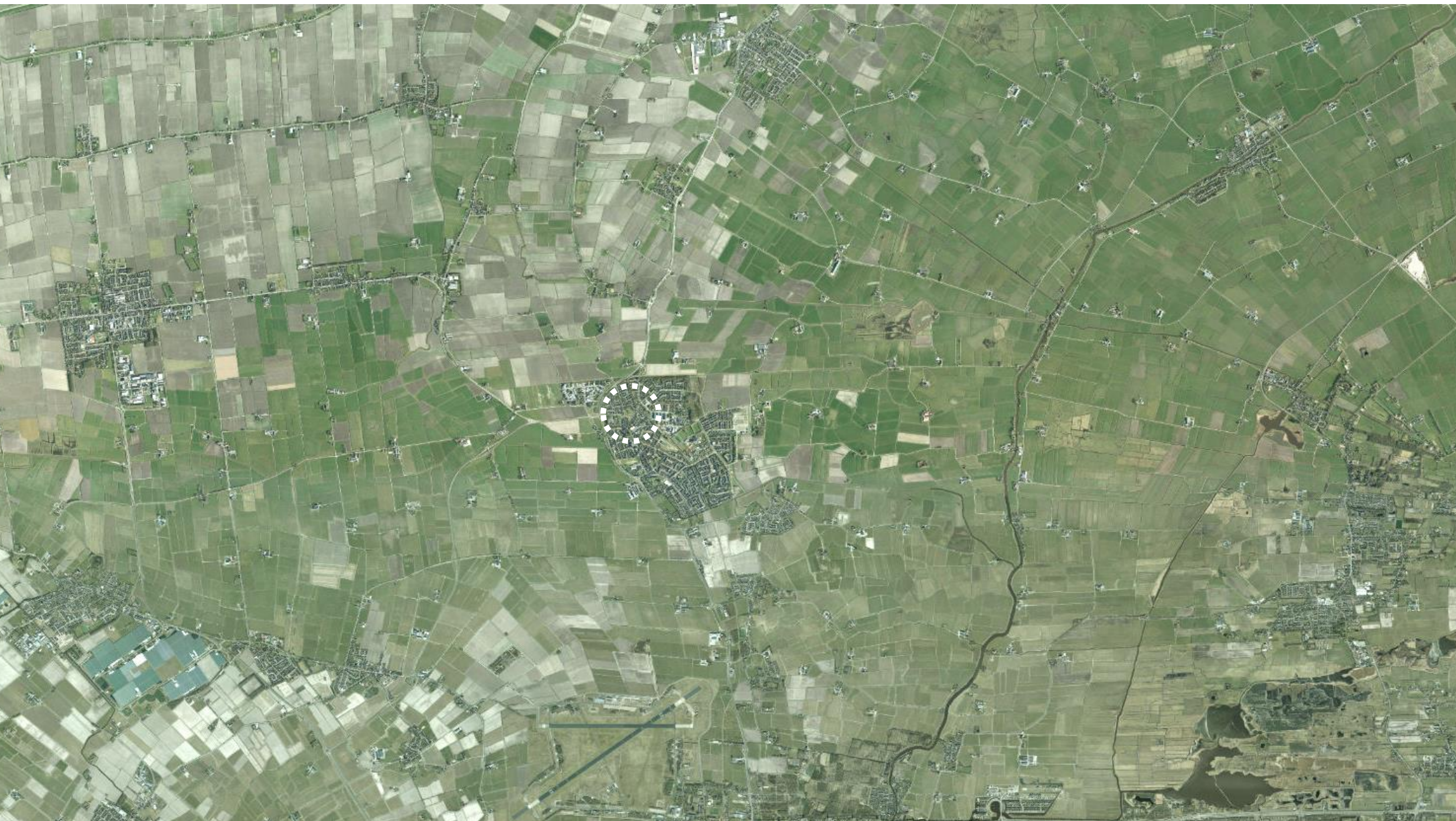

HEGE HEAREWEI STIENS

Adema Architecten

Luchtfoto

Adema Architecten

Luchtfoto (uitsnede)

Adema Architecten

Luchtfoto (uitsnede)

Adema Architecten

Luchtfoto (uitsnede)

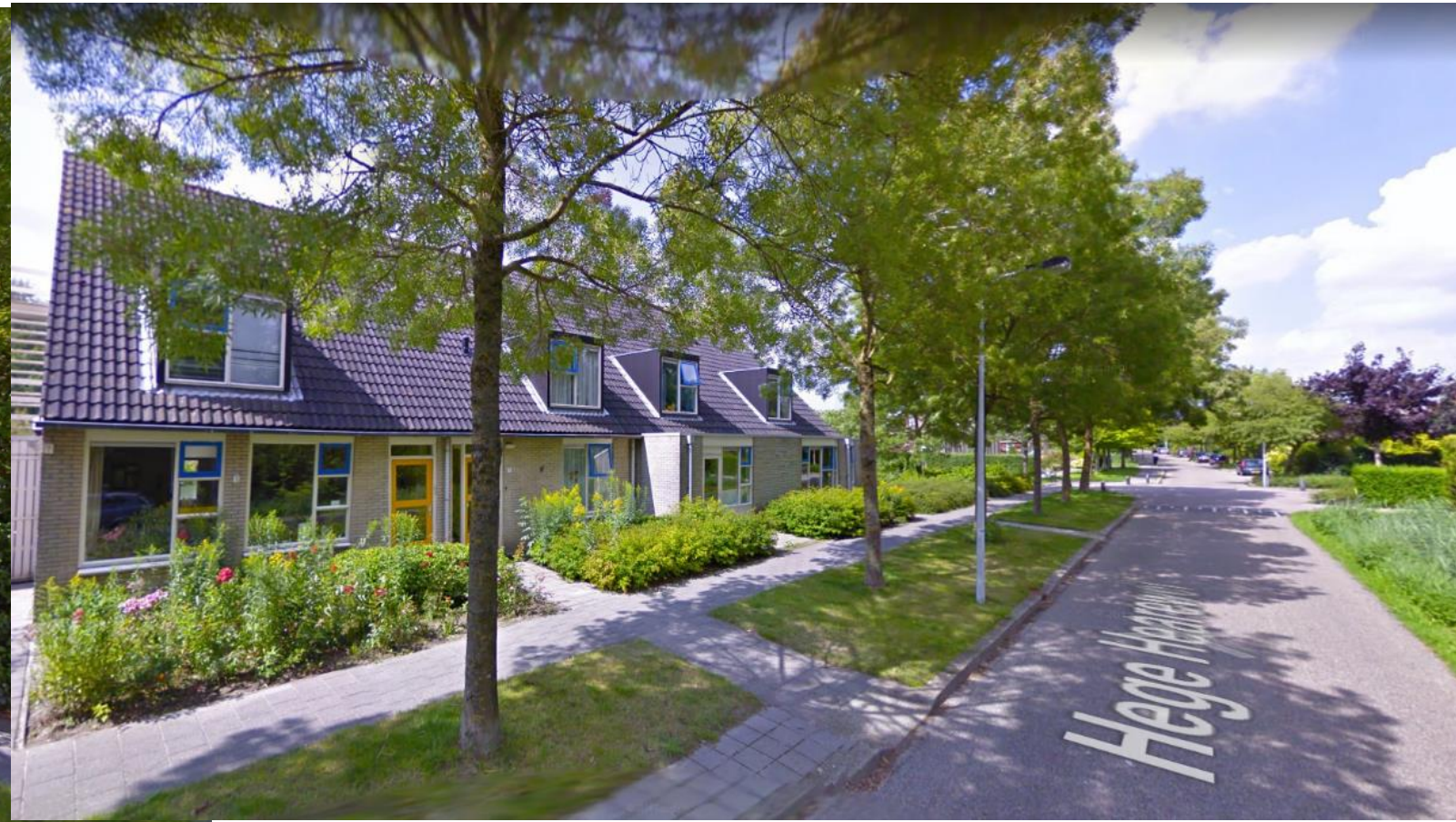

Adema Architecten

Foto's omgeving

Vanaf Hege Hearewei

Vanaf Hege Hearewei

Zicht vanaf Nije Poarte

Venuskulp

Foto's huidige situatie, vanaf Hege Hearrewei

Foto's huidige situatie, vanaf Hege Hearrewei

Archeologie

Landschappelijke en cultuurhistorische waarden

Historische kaarten

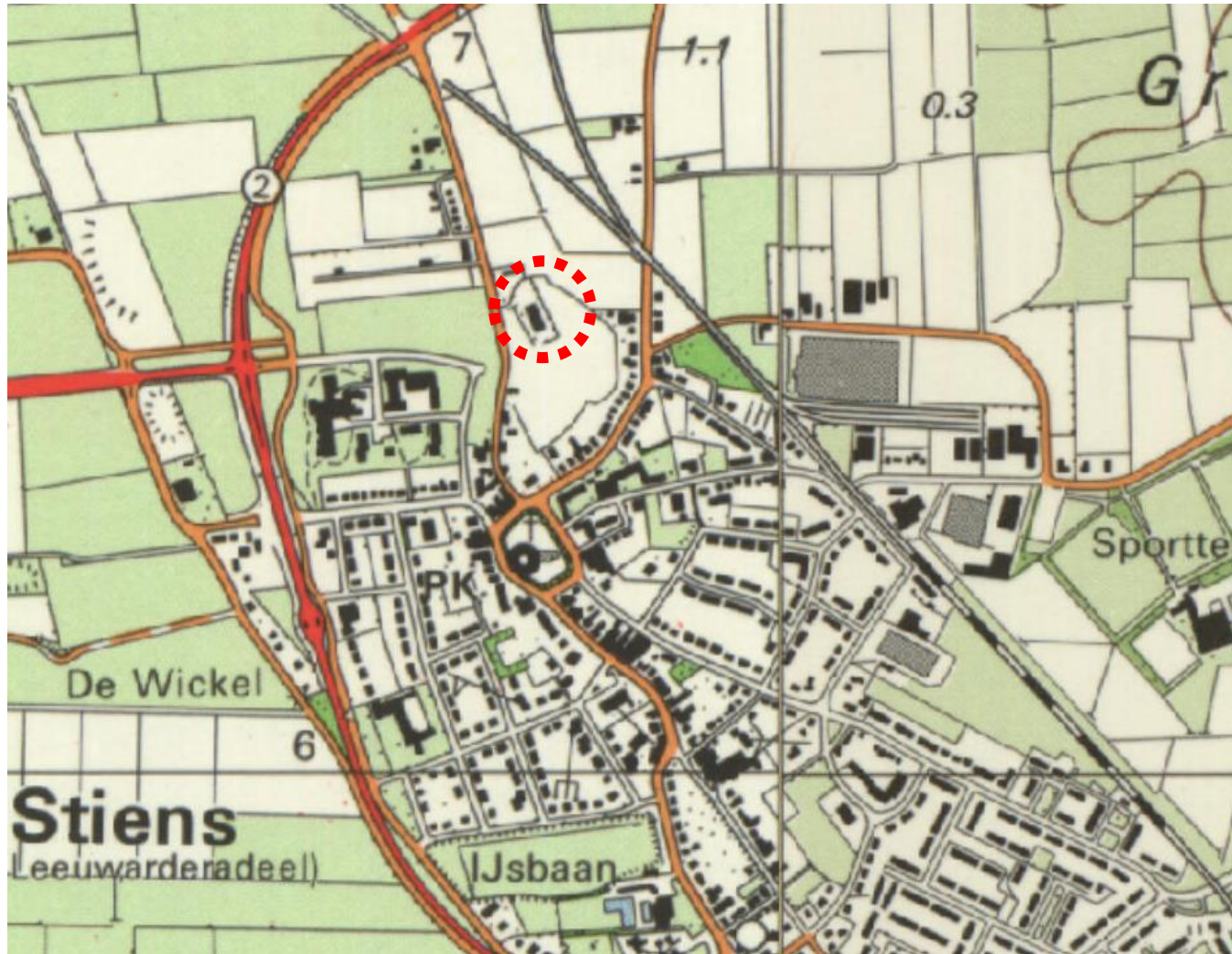
- Kadastrale kaart uit 1832 (HISGIS) ...
- Gebouwen ...
 - Bedrijf
 - Bergplaats
 - Diversen
 - Erf
 - Huis
 - Huis en Bedrijf; Huis en bedrijf
 - Kerk
 - Overige algemene gebouwen
 - Werkplaats
- Percelen ...
 - Begraafplaats
 - Boomgaard
 - Bos
 - Bouwland
 - Dijk
 - Diversen
 - Erf
 - Gardeniersland
 - Heide
 - Hooiland
 - Natte gronden
 - Strand
 - Tuin
 - Water
 - Wegen
 - Weiland

Historische kaarten

Historische beelden

1980

1995

2019

Het perceel van de voormalige Stins is na de verwijdering van de Stins, met uitzondering van de locatie van de stins zelf nooit bebouwd geweest. De bijbehorende tuin, is veranderd in een volkstuin. De contouren van het perceel zijn in de huidige situatie nog duidelijk herkenbaar. Ondanks de sterke uitbreiding van Stiens is dit perceel in contouren in stand gelaten. De omringende gracht lijkt met uitzondering van de noordzijde gedempt te zijn.

Weinig waarden met uitzondering van de contour van het perceel zijn nog intact. Omstanders en omwonenden kunnen behalve vanaf een kaart, de historie niet aflezen. Toch verdient het aanbeveling om bij herinvulling van deze locatie enkele referenties naar de oude situatie op te nemen.

Burmaniasstate

Op het gedachte perceel heeft vroeger een stins gestaan. Hiernaast ziet u een tekening van deze Stins.

In de middeleeuwen ontstond het archetype **Stins**. Dit is een stenen verdedigingstoren, meestal met een gracht eromheen en een stenen toegangspoort. De mensen konden zich in deze toren terugtrekken in tijden van onrust. Later werden deze Stinzen omgebouwd tot rijke herenhuizen of States die vaak in het bezit waren van welgestelde (adellijke) families. De grond in de directe omgeving had een nutsfunctie voor teelt van eerste levensbehoefte en fruit. Later kwamen daar ook siertuinen bij. In en rond Stiens stonden in het begin van de achttiende eeuw een kleine tien States. Aan het eind van de achttiende eeuw waren al veel van de States in en rond Stiens verdwenen. De Dekema State in Jelsum en de Martenstate in Koarnjum geven een indruk van dergelijke States met de erbij behorende tuinaanleg.

In de negentiende eeuw was de mode voor tuinaanleg de landschapsstijl. De tuinarchitecten Lucas Pieters Roodbaard (1782–1851) en later Gerrit Vlaskamp (1834–1906) hebben vele z.g. slingertuinen aangelegd in Friesland die geënt zijn op de landschapsstijl. In Stiens waren oorspronkelijk vijf tuinen aangelegd door Vlaskamp. De tuin bij de dokterswoning op Smelbrêge 6 is de enige tuin van Vlaskamp in Stiens die nog over is en waarschijnlijk nog steeds de oorspronkelijke padenstructuur en het originele reliëf heeft. De andere tuinen zijn inmiddels geheel of vrijwel geheel verdwenen. In deze landschapstuinen werden ook vaak op grote schaal voorjaarsbollen geplant voor verwildering. Deze typische flora staat bekend als Stinzenflora.

Om een beter beeld te krijgen van het archetype stins, staan op de volgende bladzijde, foto's van de tamelijk gave Schierstins uit Feanwâlden.

'Burmaniasstate te Stiens, in 1723 bewoond door Jhr. Frans Julius Johan Heringa van Eijsinga'.

Referentie: Schierstins; Veenwouden

'Voorbeeld van een gave stins'

Herkenbaar aan stinzen is dat het door de afbakening naar hun omgeving toe, bestaande uit de gracht en een redelijke maat tussen bouwwerk en gracht het geheel een soort eiland is welke niet of nauwelijks verbonden is met de omgeving. Ook zie je dat de stinzen veelal een duidelijke eigen stijl hebben.

De ontworpen tuin, de poort, de gracht, de 'boomsingel' en het samengestelde gebouw zijn typisch voor een stins.

Als we kijken naar de afbeelding van Burmaniastate in Stiens dan zien we in de architectuur, kopstukjes en schouderstukjes op kopgevels terugkomen, ook zien we dat het gebouw met de langskap gekeerd is richting de aanrijroute.

Plantoelichting vanuit historie

Als we kijken naar het huidige plan, dan zie je dat het nieuwe stedenbouwkundige gebiedje een eigen identiteit heeft. Hierin komt deze overéén met de zelfstandigheid van het oude Burmaniastate.

De historie van deze locatie word zichtbaar gemaakt door:

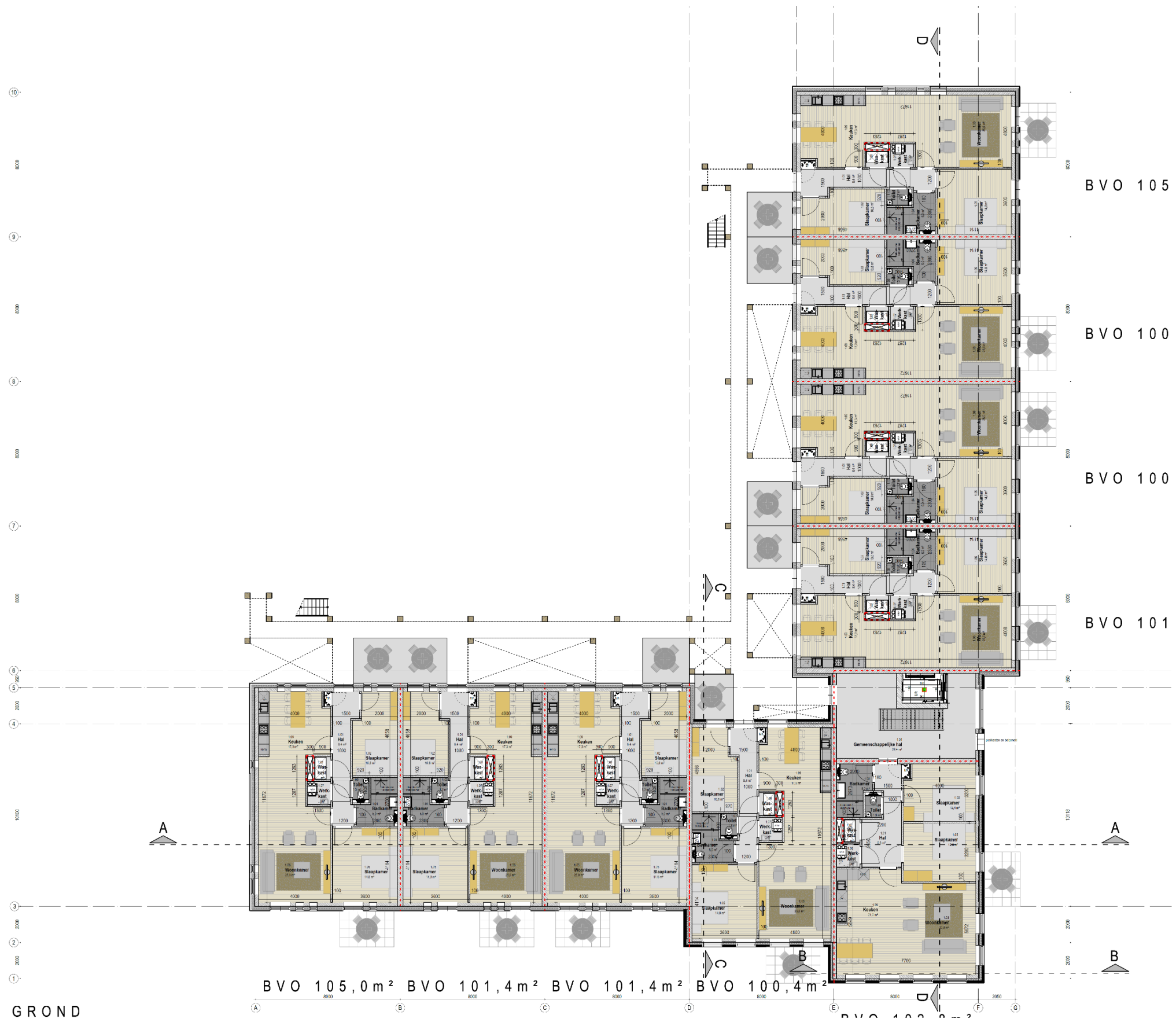
- Het nieuwe bouwwerk parallel te leggen aan de oude contouren van de state, waardoor het nieuwe bouwwerk qua richting geen aansluiting zoekt bij omliggende bebouwing.
- Door evenals bij Burmaniastate een redelijke maat te hebben t.o.v. de omgeving
- Door een stuk groen en een stukje gracht in het plan terug te brengen aan de westzijde van het perceel naast de weg.
- Door een poort te maken, als je 'over' de gracht het gebiedje binnen komt.
- Doordat er sprake is van een tuinontwerp - waardoor er een verwijzing is naar de ontworpen tuinen van states en stinzen
- Het geheel relatief gesloten is richting de omgeving, dit benadrukt samen met bovenliggende factoren de zelfstandigheid van het plan.

De zelfstandigheid word op éézelfde manier opgezocht dan bij de oude state. Deze word ook nog onderstreept door te kiezen voor een andere verschijningsvorm dan de aanliggende omgeving.

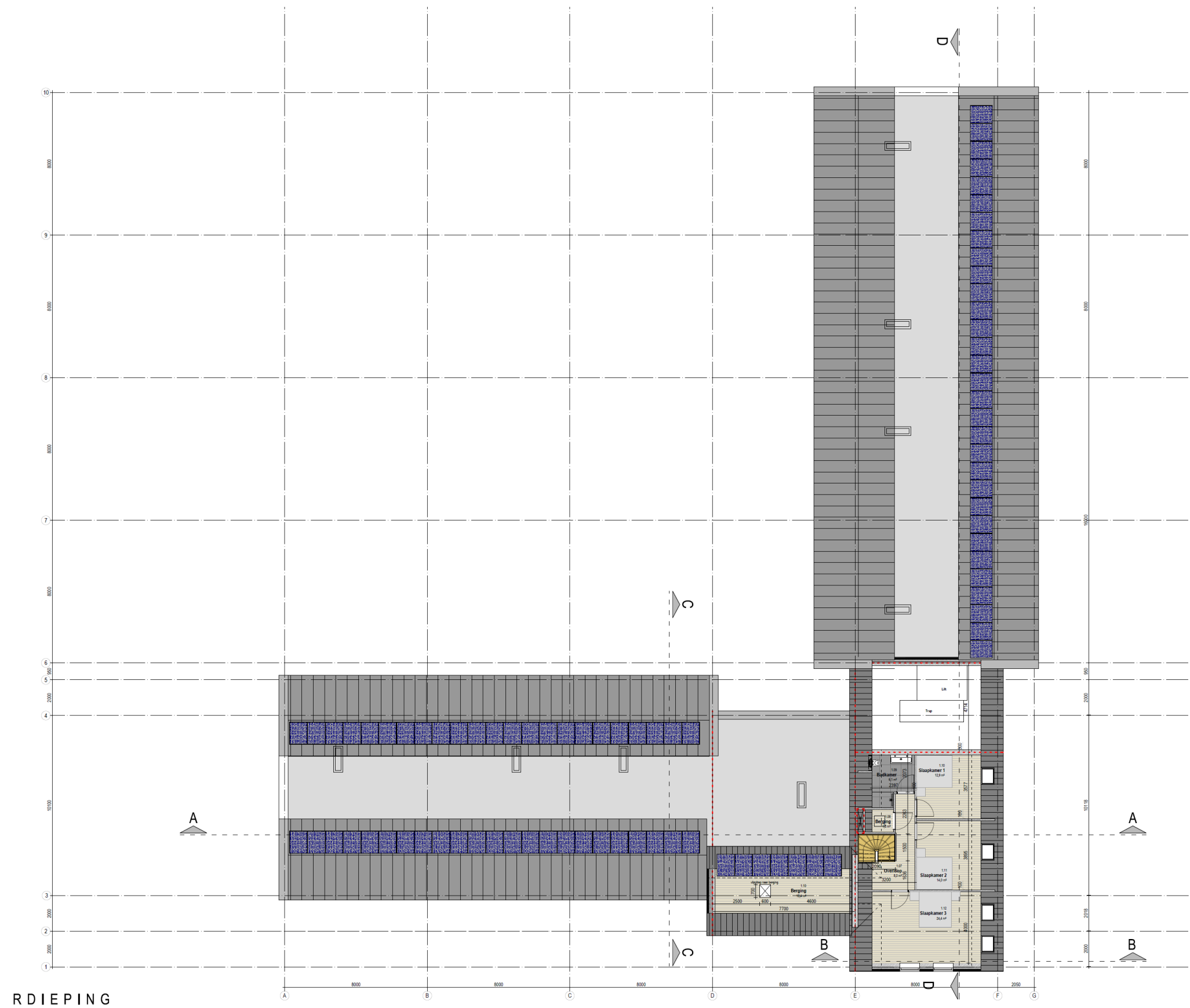
Ontwerp / Conceptgedachte, Stedenbouwkundige uitgangspunten

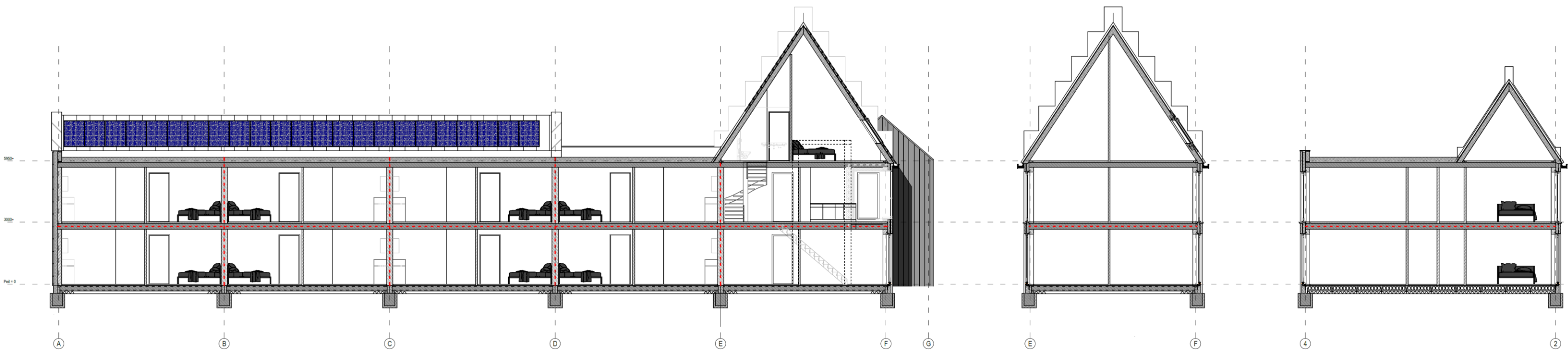
Ontwerp

Ontwerp

Ontwerp

Ontwerp

 Adema
Architecten

Adema Architecten

Ontwerp

 Adema
Architecten

Adema Architecten

Ontwerp

 Adema
Architecten

Adema Architecten

Ontwerp

Adema Architecten

Massastudie

<https://youtu.be/2ivnwe06l3E>

HEGE HEARREWEI STIENS

Adema
Architecten

02-06-2020
19063-DP-05

Vleesmarkt 7
Oosterkade 1
IJsselkade 60

9101 MH Dokkum
9711 RS Groningen
8261 AH Kampen

(0519) 29 56 65
(050) 207 31 41
(0519) 29 56 65

info@adema-architecten.nl
www.adema-architecten.nl

Adema Architecten